

**Ομιλία του Αγγέλου Συρίγου, Ειδικού Γραμματέως του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και
Θρησκευμάτων για την εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων εξωτερικού
στην περιφερειακή Διάσκεψη του ΣΑΕ Ευρώπης στη Φρανκφούρτη, 25 Οκτωβρίου 2008**

Κυρίες και κύριοι,

Από το Δεκέμβριο του 2008 ξεκίνησε στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μία εντακτική προσπάθεια που είχε ως στόχους κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2008-09:

- να έχουν αποσπαστεί και τοποθετηθεί όλοι οι εκπαιδευτικοί στις θέσεις τους στο εξωτερικό
- να έχουν αποσταλεί όλα τα διδακτικά βιβλία στα σχολεία
- να έχει ολοκληρωθεί η επιλογή και τοποθέτηση των νέων συντονιστών εκπαιδευσεως
- και να έχουν πληρωθεί οι θέσεις ομογενών εκπαιδευτικών

Η προετοιμασία απέδωσε καρπούς και έτσι σήμερα είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι ο σχεδιασμός πέτυχε απολύτως. Βεβαίως, αυτό καθαυτό το γεγονός αποτελεί υπό φυσιολογικές συνθήκες κάτι απολύτως αυτονόητο για το οποίο δεν δικαιούται να επιχαιρεί κανείς. Δυστυχώς όμως το αυτονόητο δεν είχε επιτευχθεί καμία φορά όλα τα προηγούμενα χρόνια στην ελληνόφωνη εκπαίδευση στο εξωτερικό και για αυτόν το λόγο αναφέρεται. Εξ άλλου αποτελεί βασικό προαπαιτούμενο για να μπορούμε να συζητήσουμε σοβαρά για οποιαδήποτε αναβάθμιση της ελληνικής εκπαίδευσεως στο εξωτερικό.

Η κατάσταση ως προς την ελληνόφωνη εκπαίδευση του εξωτερικού έχει σε γενικές γραμμές ως ακολούθως:

- 2.400 εκπαιδευτικοί είναι αποσπασμένοι και διδάσκουν σε 2.500 τμήματα σε όλο τον κόσμο.
- Το ελληνικό κράτος δαπανά περίπου 60.000.000 ευρώ ετησίως για τη διατήρηση όλων αυτών των δομών και τη μισθοδοσία του προσωπικού
- Η μερίδα του λέοντος κατευθύνεται στη Γερμανία όπου υπηρετεί το ήμισυ περίπου του συνολικού αριθμού των εκπαιδευτικών που είναι αποσπασμένοι στο εξωτερικό

Από εκεί και πέραν η εικόνα δεν είναι ιδιαίτερα ευοίωνα. Το βιοτικό επίπεδο στην Ελλάδα έχει – ευτυχώς- αναβαθμισθεί και έτσι έχει σταματήσει η ροή μεταναστών προς αναζήτηση καλύτερης τύχης στο εξωτερικό. Αυτό έχει ως μοιραία συνέπεια ότι σήμερα στα οποιασδήποτε μορφής τμήματα που παρέχουν ελληνόφωνη εκπαίδευση στο εξωτερικό η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών ανήκουν στη δεύτερη ή στην τρίτη γενιά των Ελλήνων που μετανάστευσαν. Κατ’

ακολουθίαν, η ελληνική γλώσσα δεν είναι μία ζώσα πραγματικότητα μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον αλλά η δεύτερη γλώσσα που χρησιμοποιούν οι μαθητές ή ακόμη χειρότερα περίπου μία ξένη γλώσσα. Οι αριθμοί των ελληνικής καταγωγής μαθητών στα τμήματα που παρέχουν ελληνόφωνη εκπαίδευση μειώνονται.

Μοναδική περιοχή σε ολόκληρο τον κόσμο όπου υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για τη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας είναι τα Βαλκάνια και οι χώρες γύρω από τον Εύξεινο Πόντο.

Μετά τη γενική εικόνα, επιγραμματικά, κάποια βασικά σημεία για εκείνες τις χώρες της Ευρώπης στις οποίες υπάρχουν περισσότερα προβλήματα:

Γερμανία: Σε ολόκληρη τη χώρα λειτουργούν 4 συντονιστικά γραφεία για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, 4 συντονιστικά γραφεία για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και 1 συντονιστικό γραφείο για θέματα σχολικού, επαγγελματικού προσανατολισμού, που θα λειτουργήσει τους αμέσως επόμενους μήνες με έδρα τη Φρανκφούρτη. Ως προς το συγκεκριμένο γραφείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι η συρρίκνωση του αριθμού των μαθητών επέβαλε τη μετεξέλιξή του σε ένα νέο σχήμα το οποίο θα έχει ως αρμοδιότητα όλο τον γεωγραφικό χώρο της Γερμανίας και παράλληλα θα συντονίζει και την εκπαιδευτική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή της Φρανκφούρτης. Ήταν και αίτημα του ΣΑΕ το οποίο είχε διατυπωθεί στα σχετικά εκπαιδευτικά συνέδρια που είχε διοργανώσει η περιφέρεια της Ευρώπης.

Ως πρώτος άμεσος και μεσοπρόθεσμος στόχος του υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων είναι η αναγνώριση όλων των ελληνικών σχολείων. Ήδη έχει εισαχθεί η αγγλική γλώσσα –επίσης αίτημα του ΣΑΕ Ευρώπης- στα αναλυτικά προγράμματα, που αποτελούσε βασικό προαπαιτούμενο. Παράλληλα, έχει ξεκινήσει προσπάθεια για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού υλικού στη γερμανική γλώσσα σε άμεση συνάρτηση με τις ανάγκες των σχολείων μας. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονισθεί ο ρόλος των εκπαιδευτικών που έχουν εθελοντικά εμπλακεί σε αυτή την προσπάθεια και παρέχουν πολύτιμες υπηρεσίες χωρίς καμία άλλη ανταμοιβή πέραν της ηθικής ικανοποίησής και της ανιδιοτελούς προσφοράς προς τους ελληνόπαιδες της Γερμανίας.

Δεύτερος στόχος του Υπουργείου είναι η δημιουργία πρότυπων μονάδων εκπαίδευσης από το νηπιαγωγείο έως το λύκειο στις πόλεις όπου υπάρχει ακμαίος ελληνισμός σε μεγάλες ομάδες. Το Υπουργείο Παιδείας θα στηρίζει αυτές τις μονάδες για τη μορφή των οποίων θα πρέπει να υπάρχει συμφωνία μεταξύ των άμεσα ενδιαφερομένων. Η δημιουργία αυτών των μονάδων δεν σημαίνει ότι στις περιοχές που δεν υπάρχουν μεγάλοι αριθμοί Ελλήνων θα κλείσουν οι υπάρχουσες δομές εκπαίδευσης, όπως επί παραδείγματι τα Τμήματα Μητρικής/Ελληνικής Γλώσσας. Συχνά ακούγεται η φράση: “πάτε να μας κλείσετε τα σχολεία!”. Η απάντηση από πλευράς του

Υπουργείου είναι κατηγορηματικά αρνητική. Τα σχολεία κλείνουν μόνον από έλλειψη μαθητών. Δεν κλείνουν όταν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι. Το δε Υπουργείο προσπαθεί με κάθε τρόπο να διατηρήσει ακόμη και μικρές μονάδες εκπαίδευσης, παρά το υψηλό κόστος, προκειμένου να στηρίξει τους ομογενείς του εξωτερικού. Αυτή τη στιγμή διατηρούμε οριακά σε κάποιες απομακρυσμένες περιοχές, λύκεια που λειτουργούν με 12 μαθητές και Τμήματα Μητρικής Γλώσσας που λειτουργούν με 4 μαθητές. Θέλουμε να δώσουμε μία ακόμη δυνατότητα στην τοπική ελληνική κοινότητα να τα στηρίξει και να αυξήσει τον αριθμό των μαθητών.

Τρίτος στόχος του Υπουργείου Παιδείας είναι τα νηπιαγωγεία. Η προσπάθεια για διατήρηση της ελληνοφωνίας περνά υποχρεωτικά μέσα από τα νηπιαγωγεία. Η γλωσσική προσέγγιση των μαθητών από την νηπιακή ηλικία είναι βασική. Έχει ζητηθεί από όλους τους συννοτιστές εκπαίδευσης να στηρίξουν και να αναπτύξουν το θεσμό των νηπιαγωγείων σε οποιαδήποτε μορφή. Διευκρινίζεται ότι η αναφορά γίνεται σε διαπολιτισμικά νηπιαγωγεία, με παράλληλη εκπαίδευση στην ελληνική και στη γερμανική γλώσσα, διότι επιθυμούμε την πλήρη ενσωμάτωση των Ελλήνων στη γερμανική κοινωνία με παράλληλη διατήρηση της ξεχωριστής πολιτισμικής μας ταυτότητας.

Αγγλία: η πλέον σοβαρή εκκρεμότητα είναι αυτή της εξευρέσεως και αγοράς κτηρίου για τις ανάγκες του ελληνικού σχολείου, το Γυμνάσιο και Λύκειο του οποίου στεγάζονται σήμερα σε ενοικιασμένο κτήριο στο βόρειο Λονδίνο. Υπάρχει στενή συνεργασία του προξενείου, του συντονιστικού γραφείου, του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και του ΣΑΕ Αγγλίας για το θέμα και ευελπιστούμε ότι σύντομα θα έχουμε αποτελέσματα.

Ολλανδία: το θέμα της αμοιβαιότητας στη λειτουργία τμημάτων ολλανδικής γλώσσας στην Ελλάδα έχει τεθεί στην ολλανδική πλευρά και τα συμπεράσματα από τις σχετικές συζητήσεις αναμένεται να περιληφθούν στο κείμενο της μορφωτικής συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών που πρόκειται να ανανεωθεί.

Βέλγιο: το κτηριακό είναι και το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Έλληνες γονείς στις Βρυξέλλες. Αυτή την περίοδο μεγάλο μέρος της ελληνόφωνης εκπαίδευσης στη συγκεκριμένη πόλη στεγάζεται σε ένα θαυμάσιο κτήριο, το Κεστεκίδειο που όμως δεν επαρκεί από πλευράς χώρων. Το εκεί εδρεύον συντονιστικό γραφείο είναι σε επαφή με όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές και το ΣΑΕ Βελγίου για την εξεύρεση της κατάλληλης λύσεως

Αλβανία: Στην Αλβανία λειτουργεί πολύ καλά ένα δίκτυο ελληνόφωνων σχολείων σε περιοχές εκτός των επισήμως αναγνωρισμένων από την αλβανική πλευρά ως μειονοτικών. Οι αριθμοί των μαθητών τόσο στην Κορυτσά όσο και στη Χειμάρρα είναι εξαιρετικά ενθαρρυντικοί. Παράλληλα,

τις επόμενες ημέρες θα διανεμηθούν σε όλους τους μαθητές ελληνικής καταγωγής 21 διδακτικά βιβλία που μεταφράστηκαν από τα αντίστοιχα αλβανικά σχολικά εγχειρίδια και τυπώθηκαν στην Ελλάδα, ύστερα από 7 χρόνια που οι εκεί μαθητές δεν είχαν βιβλία στα συγκεκριμένα μαθήματα. Παράλληλα στα Τίρανα λειτουργεί με επιτυχία το Αρσάκειο Κολλέγιο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στο οποίο μικρό μόνον μέρος των μαθητών είναι ελληνικής καταγωγής.

Βουλγαρία: Στο πρότυπο του Αρσακείου Τιράνων, θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα αντίστοιχο σχολείο στη Σόφια.

Ρουμανία: Η Ρουμανία είναι μία χώρα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον ελληνισμό. Πέραν από τις παλαιές ομάδες που διαβιούν στη χώρα πολλές δεκάδες χρόνια, αρκετοί Έλληνες έχουν μεταβεί εκεί την τελευταία δεκαπενταετία. Φέτος, σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, ανοίξαμε στο Βουκουρέστι τις πρώτες τάξεις ενός ελληνικού σχολείου και προχωρούμε με προσεκτικά βήματα για την ολοκλήρωση του εγχειρήματος.

Μολδαβία: Τέλος, η Μολδαβία αποτελεί μία περιοχή με ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω και της παρουσίας των Γκαγκαούζων, ενός τουρκόφωνου, ελληνορθόδοξου πληθυσμού που κατοικεί στο νότιο τμήμα της χώρας. Στην περιοχή αναπτύσσεται μία φιλόδοξη πολιτισμική παρέμβαση, που θα φέρει πιο κοντά τους δύο λαούς, με επίκεντρο το Πανεπιστήμιο της περιοχής στο Κόμρατ.

Κυρίες και κύριοι,

Δίνοντας σε γενικές γραμμές το πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, θα ήταν παράλειψη να μην επισημάνθούν οι σημαντικές παρεμβάσεις του ΣΑΕ Ευρώπης σε εκπαιδευτικά θέματα, όπου συχνά υπάρχει ταύτιση απόψεων. Ευχαριστούμε για το θετικό έργο, προσβλέπουμε στην περαιτέρω συνεργασία και θα απαντήσουμε σε όλες τις ερωτήσεις που θα μας τεθούν για να διευκρινισθούν ειδικότερα θέματα.

Ευχαριστώ πολύ